

Vaikuttavuutta ja tuottavuutta kustannustehokkaasti

Timo Haikonen

Terveydenhuollon Atk-päivät

25.5.2011

Sisältö

- Määritelmät
- Miksi tarvitaan tuottavuutta / vaikuttavuutta?
 - » Tarinan alku – hoitoon pääsy
 - » Trendit: kustannukset, huoltosuhte, demografia
- Siirtyminen digiaikaan: strategia ja toteutus
 - » Valtiontalouden tarkastusviraston raportti
 - » Johtopäätökset
 - » Esimerkkejä: OLKA, Kuntamaisema ja Kioskit
- 10 keinoa tuottavuuden kasvattamiseksi
- Tuottavuus ja vaikuttavuus hoidon ohjaajana
- Tulevat haasteet

Sidonnaisuudet

- Kustannus Oy Duodecim
- MedHelp Group Oy
- MedHelp Ab
- Medikro Oy
- (Medixine Oy)
- (Prowellness Oy)
- (Boneca Oy)
- (Pharmatory Oy)
- (Safety City Oy)

Määritelmät

- Tuottavuus: tuotos / panos
 - Tuotos = terveys, esimerkiksi terveet elintavat
 - Muuttujia potilaskäynnit, hoitopäivät, hoitokaudot jne.
 - Panos = raha (työ, koneet, raha)
 - Mittayksikkö EUR
 - **Tuottavuus** on [taloustieteessä tuotannon tehokkuuden](#) mitta.
- Vaikuttavuus: arvon (value) identtinen kaksonen (Martti Kekomäki)
 - Terveystyö = vaikuttavuus = **outcome**

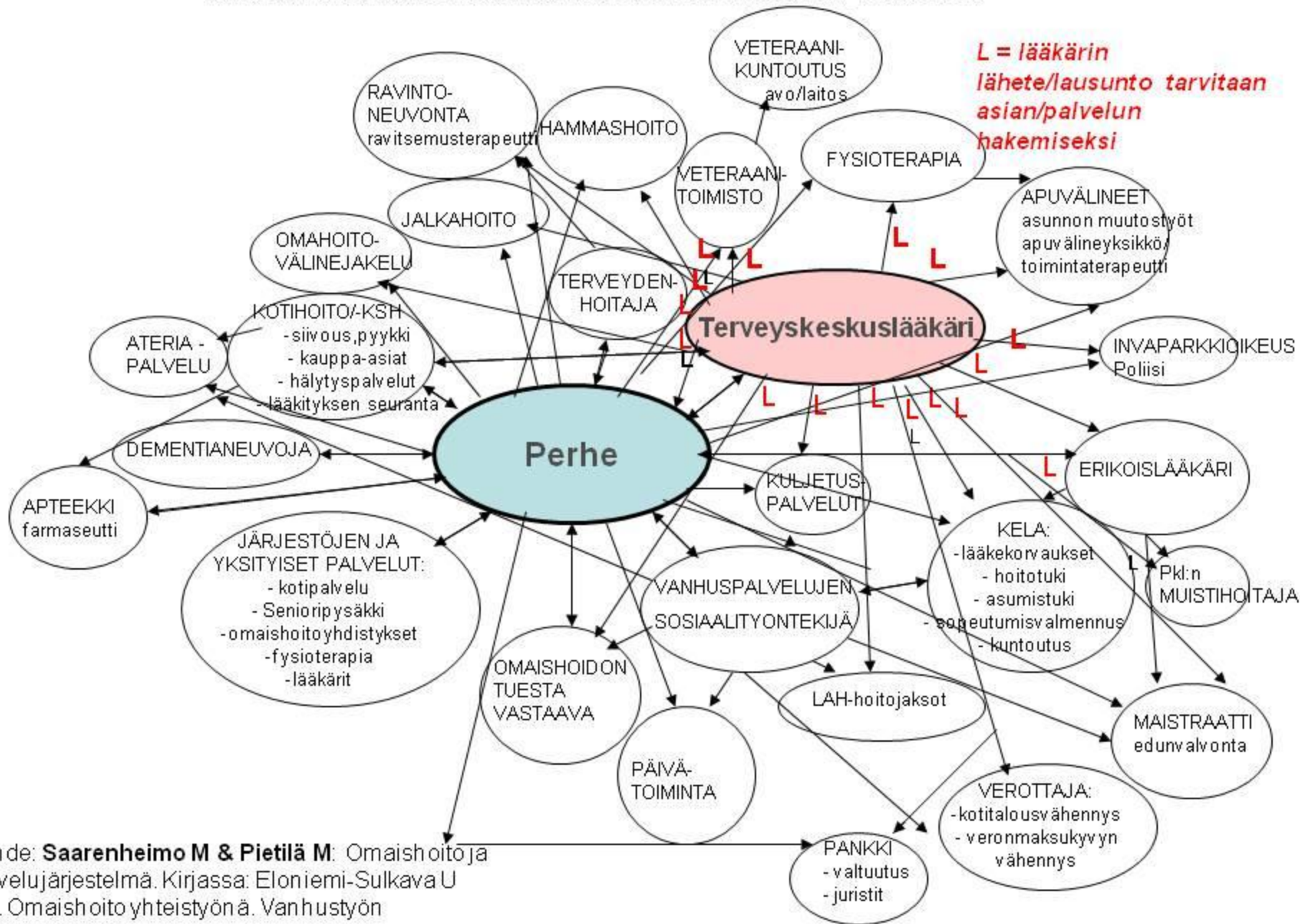
Sisältö

- Määritelmät
- **Miksi tarvitaan tuottavuutta / vaikuttavuutta?**
 - » Tarinan alku – hoitoon pääsy
 - » Trendit: kustannukset, huoltosuhde, demografia
- Siirtyminen digiaikaan: strategia ja toteutus
 - » Valtiontalouden tarkastusviraston raportti
 - » Johtopäätökset
 - » Esimerkkejä: OLKA, Kuntamaisema ja Kioskit
- 10 keinoa tuottavuuden kasvattamiseksi
- Tuottavuus ja vaikuttavuus hoidon ohjaajana
- Tulevat haasteet

Tarinan alku

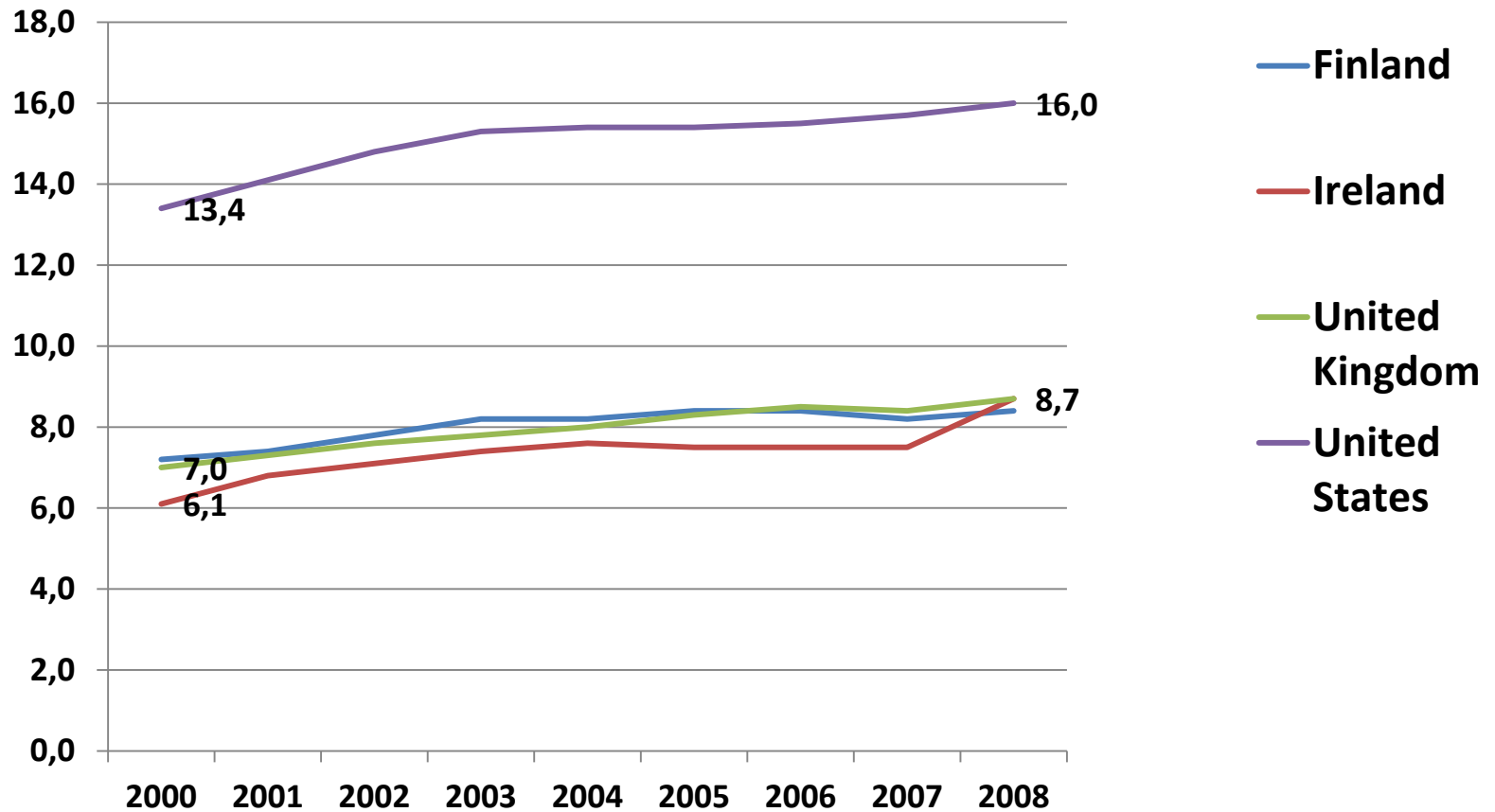
- Sitran tutkimus v. 2001 terveydenhuollon ongelmista
>>> hoitoon pääsy
- Case ”23 kertaa”
- Triage, ohjaavuus, kustannustehokkuus ja laatu
- Hoitotakuu (3+3+6)
 - Nykykäytäntö – 30 sekunnin sanktio
 - STM:n linjaus v. 2011 – 5 minuutin vastausaika
 - Helsingin linjaus – ”ei nauhoituksia”
 - Potilasturvallisuus
 - Toiminnan kehittäminen

TERVEYSKESKUSLÄÄKÄRIN ARKI

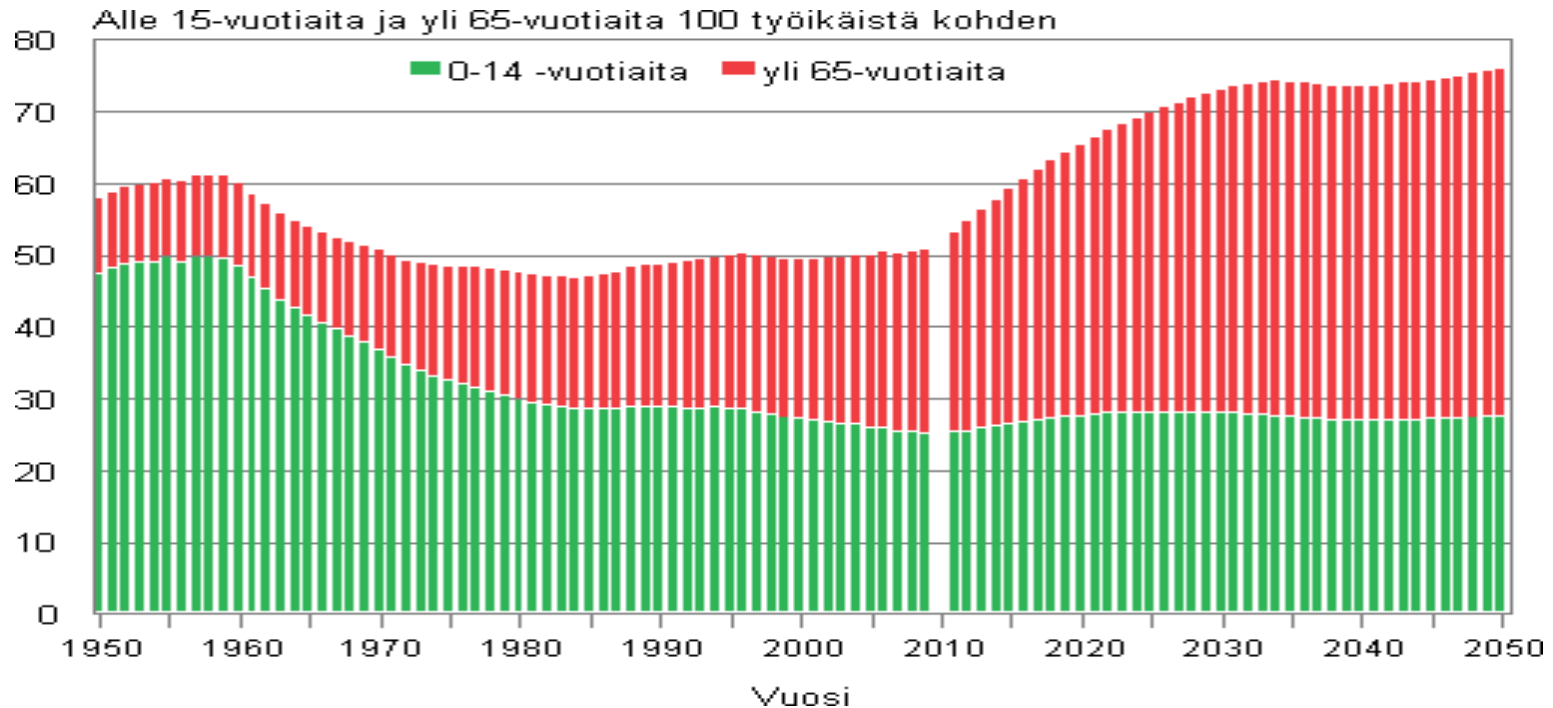

Lähde: **Saarenheimo M & Pietilä M:** Omaishoitaja palvelujärjestelmä. Kirjassa: **Eloniemi-Sulkava U ym.** Omaishoitoyhteistyönä. Vanhustyön keskusliitto **2006**

Terveysmenot 2000- 2008; % kansantulosta

Demografia ja huoltosuhde

1. Vähintään 65-vuotiaiden osuus väestöstä nousee nykyisestä 16 prosentista 26 prosenttiin vuonna 2030
2. Elinajan ennuste (62 -vuotiaat) kasvaa 6½ vuotta vuodesta 2009 vuoteen 2050 (Tilastokeskus)

Kestävyyssvajeen eri tekijöiden vaikutukset

Herkkyysslaskelma: Jukka Pekkarinen, VVM 2010	Perusuran oletus	Kestävyyssvaje pienenesi 1 % yksiköllä, jos muutos perusuraan olisi
Yleinen tuottavuuden nousu	1,75 %	1,25 %-yksikköä / v
Hyvinvointipalvelujen tuottavuuden nosto	0	0,25 %-yksikköä / v
Työurien pidentäminen v. 2060 mennessä	2 vuotta	+ 1 vuosi
Maahanmuuton lisääminen	15 000 / v	+ 10 000 / vuosi
Syntyvyyden nousu	1,85	+ 0,5
Sijoitusten tuottoasteen muutos	4 %	+ 0,9 %-yksikköä

Terveydenhuollon kokonaismenot 2005-2008

Vuosi	2005	2006	2007	2008
bkt, milj. €	157 307	165 643	179 702	186 649*
elinkustannusindeksi	1594	1622	1662	1730
väestö, milj.	5,246	5,266	5,289	5,326
Terveysmenot/asukas	2 531	2 638	2 787	2 908
Terveydenhuollon menot/bkt, %	8,4	8,4	8,2	8,4

Terveydenhuollon IT –kulut (2009)

- Terveydenhuollon menot olivat vuonna 2008 noin **18,6 mrd** euroa eli 8,4 prosenttia bruttokansantuotteesta
- Julkisen hallinnon IT menot noin **2,1 mrd** euroa vuodessa
- Kuntien ja kuntayhtymien terveydenhuollon tietohallinnon menot noin **300 m** euroa vuodessa

Kansallisen terveydenhuollon IT:n kehittämisen menestystekijät

- Kansallisen tason johtaja / omistaja edistämässä terveydenhuollon IT kehitystä
- Yksikanavainen rahoitus ja järjestäminen
- Hyödyntämisen tarjoamat taloudelliset kannusteet otettu käyttöön
- Viranomaisten ohjaus ja ohjeistus käytössä
- Sektorin rakenne on yksinkertainen
- Yhteiset IT-infrastruktuurit otettu käyttöön
- Standardeja käytetään yhdenmukaisesti
- Riittävä rahoitus kehittämiseen

Kansallisen terveydenhuollon IT:n kehittämisen menestystekijät

- Kansallisen tason johtaja edistämässä terveydenhuollon IT kehitystä
- Yksikanavainen rahoitus ja järjestäminen
- Hyödyntämisen tarjoamat taloudelliset kannusteet otettu käyttöön
- Viranomaisten ohjaus ja ohjeistus käytössä
- Sektorin rakenne on yksinkertainen
- Yhteiset IT-infrastruktuurit otettu käyttöön
- Standardeja käytetään yhdenmukaisesti
- Riittävä rahoitus kehittämiseen

Johtopäätös:

Suomelta puuttuvat selvityksessä mainitut menestystekijät lähes täysin!

Lähde:

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten IT –hankkeiden toteuttaminen (Valtiontalouden tarkastusvirasto 2011)

Kansallisen terveydenhuollon IT:n kehittämisen menestystekijät

Näitä Valtion Talouden Tarkastusvirasto ei
luetellut:

- kannusteet ohjelmistojen käytettävyyden ja oikean käytön edistämiseksi (meaningful use)
- kansalaisille suunnatut palvelut
- potilastiedot saatavissa kerralla ja yhdestä paikasta

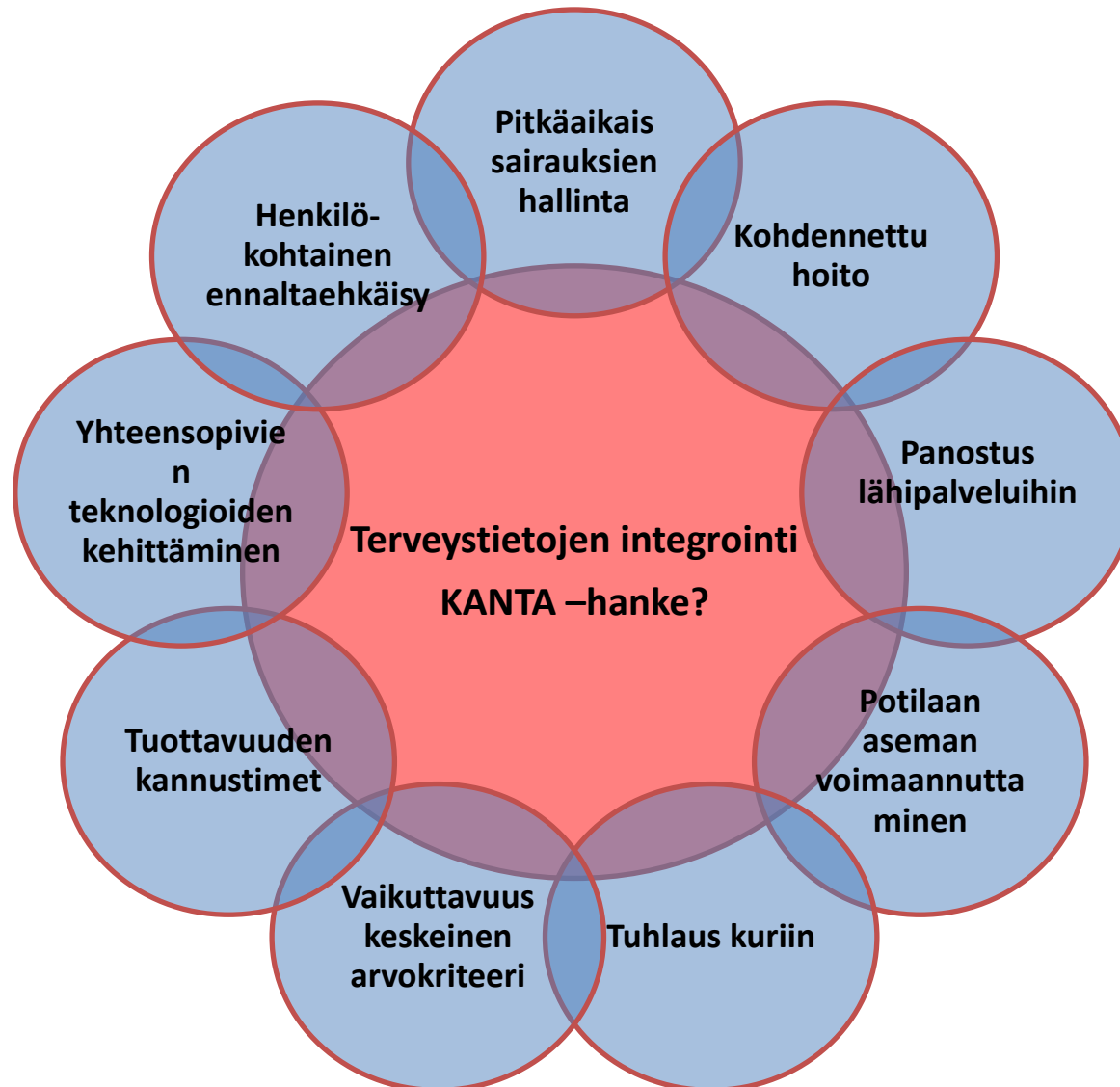
Sisältö

- Määritelmät
- Miksi tarvitaan tuottavuutta / vaikuttavuutta?
 - » Tarinan alku – hoitoon pääsy
 - » Trendit: kustannukset, huoltosuhte, demografia
- Siirtyminen digiaikaan: strategia ja toteutus
 - » Valtiontalouden tarkastusviraston raportti
 - » Johtopäätökset
 - » Esimerkkejä: OLKA, Kuntamaisema ja Kioskit
- **10 keinoa tuottavuuden kasvattamiseksi**
- Tuottavuus ja vaikuttavuus hoidon ohjaajana
- Tulevat haasteet

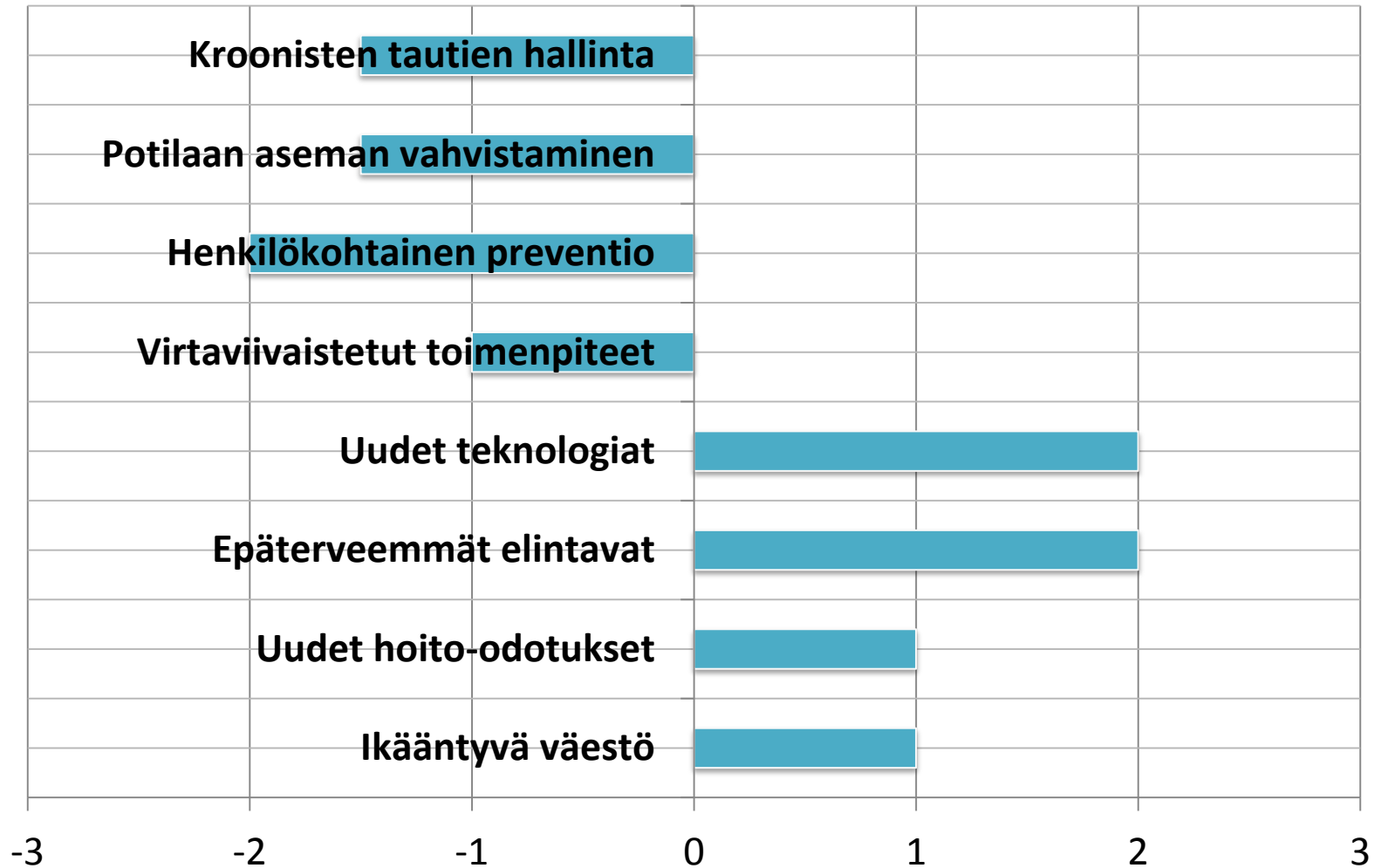
Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

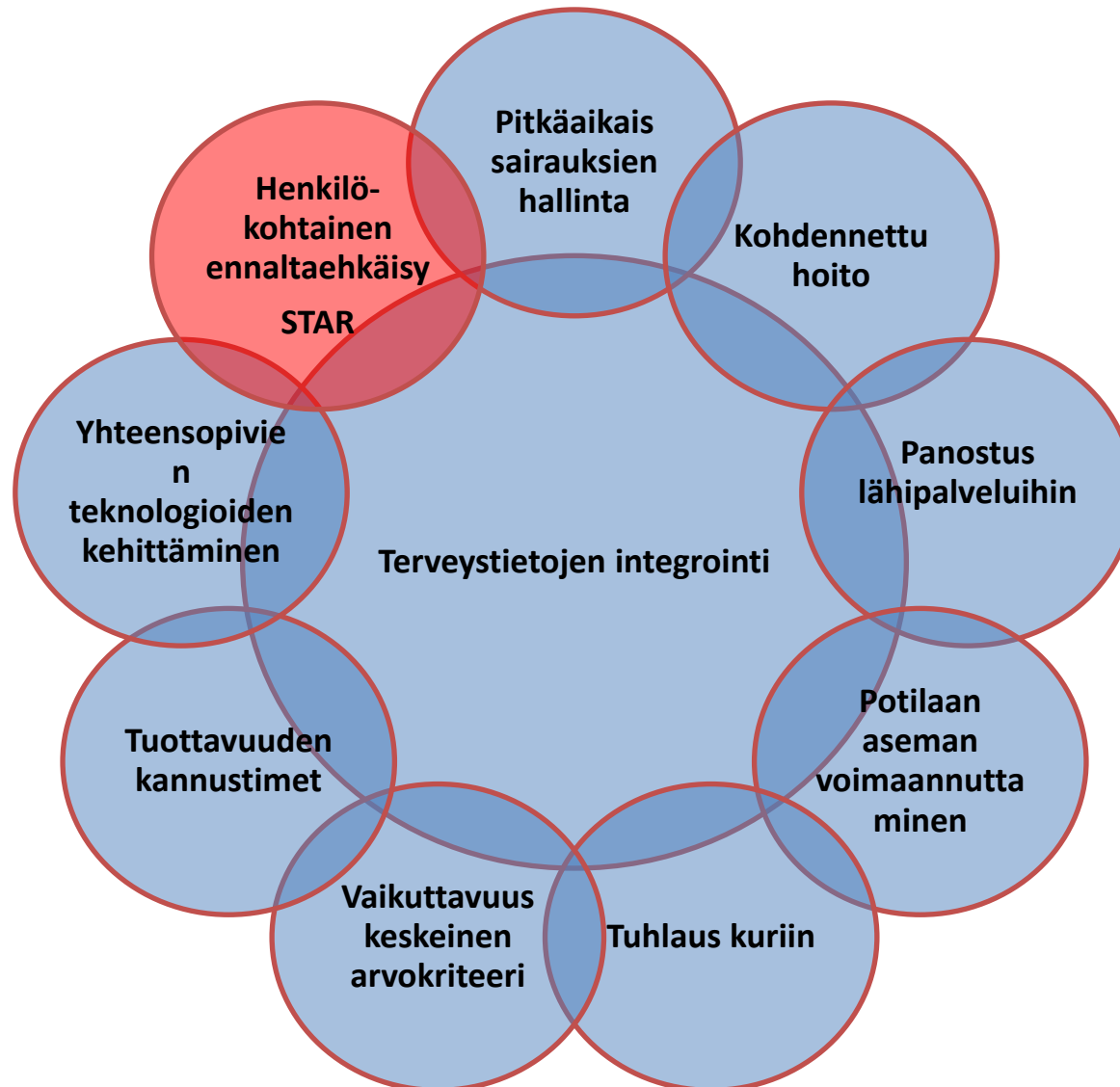
Keinojen vaikutus terveydenhuollon kuluihin %

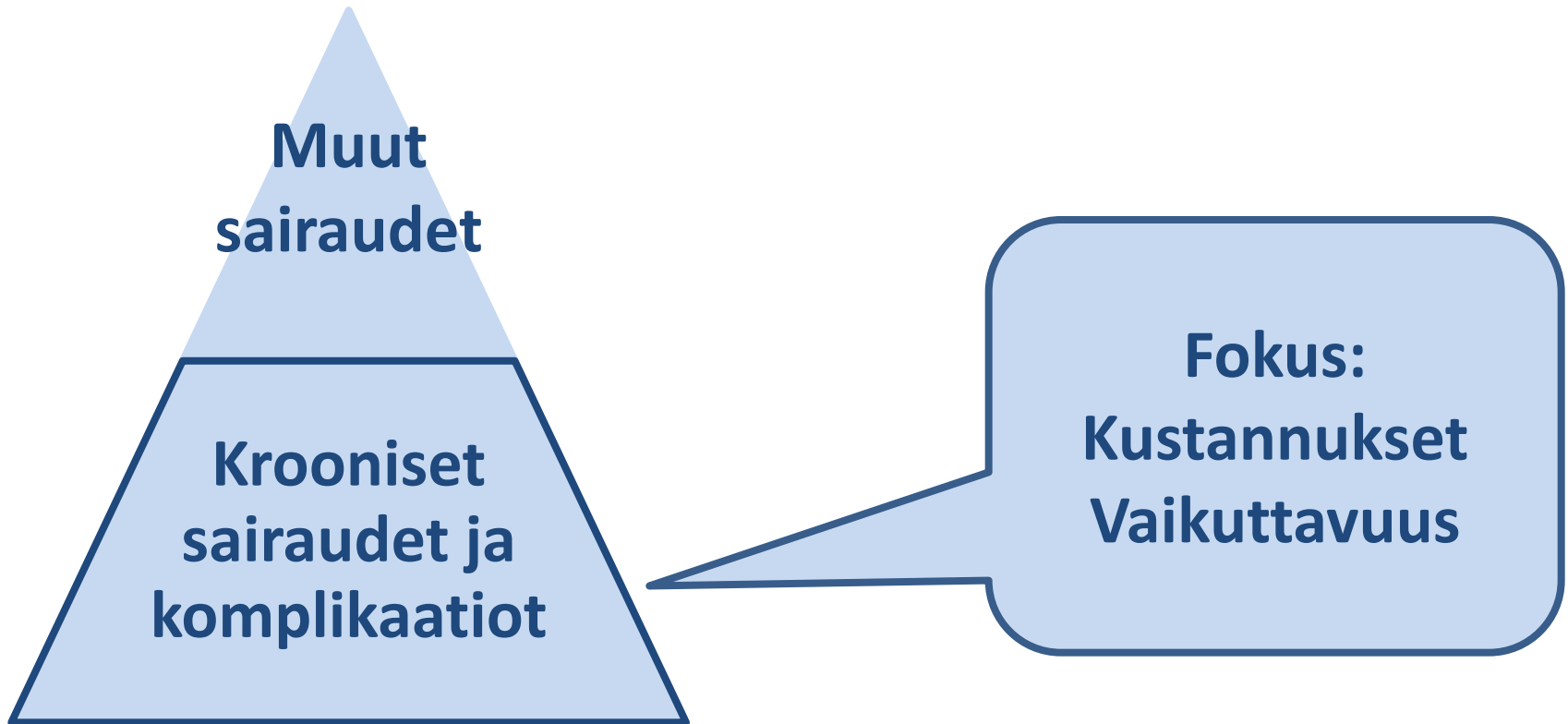
Sisältö

- Määritelmät
- Miksi tarvitaan tuottavuutta / vaikuttavuutta?
 - » Tarinan alku – hoitoon pääsy
 - » Trendit: kustannukset, huoltosuhde, demografia
- Siirtyminen digiaikaan: strategia ja toteutus
 - » Valtiontalouden tarkastusviraston raportti
 - » Johtopäätökset
 - » Esimerkkejä: OLKA, Kuntamaisema ja Kioskit
- 10 keinoa tuottavuuden kasvattamiseksi
- **Tuottavuus ja vaikuttavuus hoidon ohjaajana**
- Tulevat haasteet

Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

Lähes 80 % kustannuksista liittyy...

Elämäntapa ja muutoksen motivointi

A. Luo **taloudellisia** kannustimia

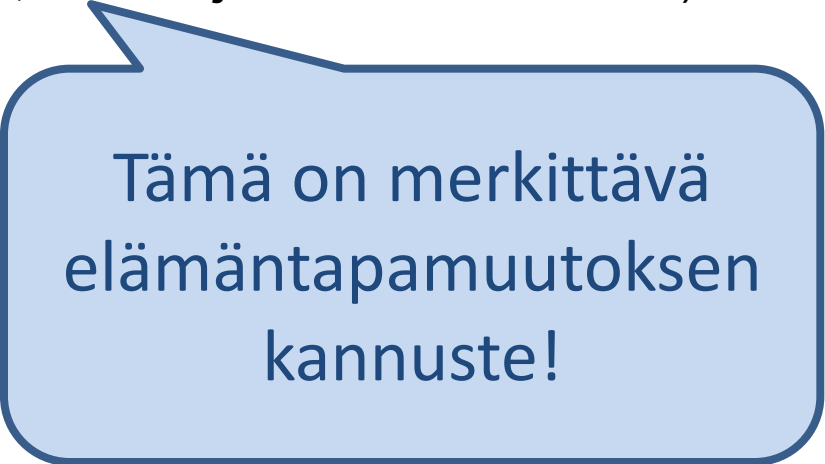
Vakuutusperusteiset bonukset, työpaikkakohtaiset kannusteet?

B. Rohkaise sairaita liittymään ja hakemaan tukea **vertaisverkoista**, esimerkiksi

<http://www.patientslikeme.com/>

C. Näytä graafisesti, mihin nykyinen elämäntapa johtaa ja minkä muutos saa aikaan

- terveys ja elinajan odote (**onnelliset, terveet ja mielekkäät vuodet**)
- ulkonäkö, ikääntymisen simulointi

Tämä on merkittävä elämäntapamuutoksen kannuste!

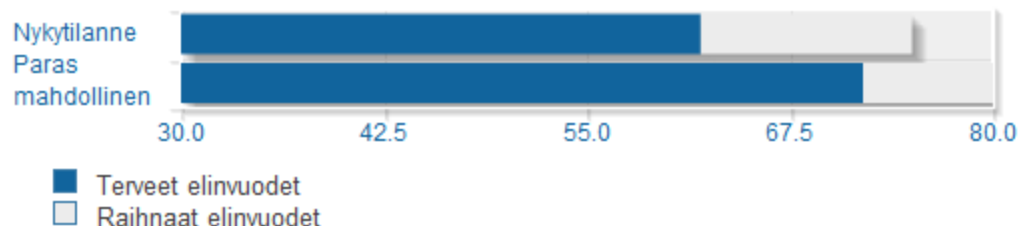
Sähköinen terveystarkastus ja -valmennus

[Etusivu](#)[Kirjaudu sisään](#)[Unohtuiko salasana?](#)

SÄHKÖINEN TERVEYSTARKASTUS - RAPORTTI

Elintavat ja -olosuhteet vaikuttavat merkittävästi elinikään. Ennusteen mukaan puolet sinun ikäisistäsi ja elintavoiltaan samanlaisista miehistä saavuttaa 75 vuoden eliniän. Alla oleva kuva esittää ennusteen elinvuosista sekä keskimääräisen ennusteen jäljellä olevista terveistä ja raihnaista elinvuosista.

Elinvuosiennuste

Jos muuttaisit kaikki elintapasi mahdollisimman terveellisiksi, sinulla olisi mahdollisuus lisätä vireitä elinvuosiasi **10**.

Sairastumisriskit

Sydäninfarkti

Aivohalvaus

Dementia

Diabetes

Erittäin pieni

Pieni

Kohonnut

Suuri

Riski nykyisillä elintavoilla

Riski, jos muuttaisi elintapasi mahdollisimman terveellisiksi

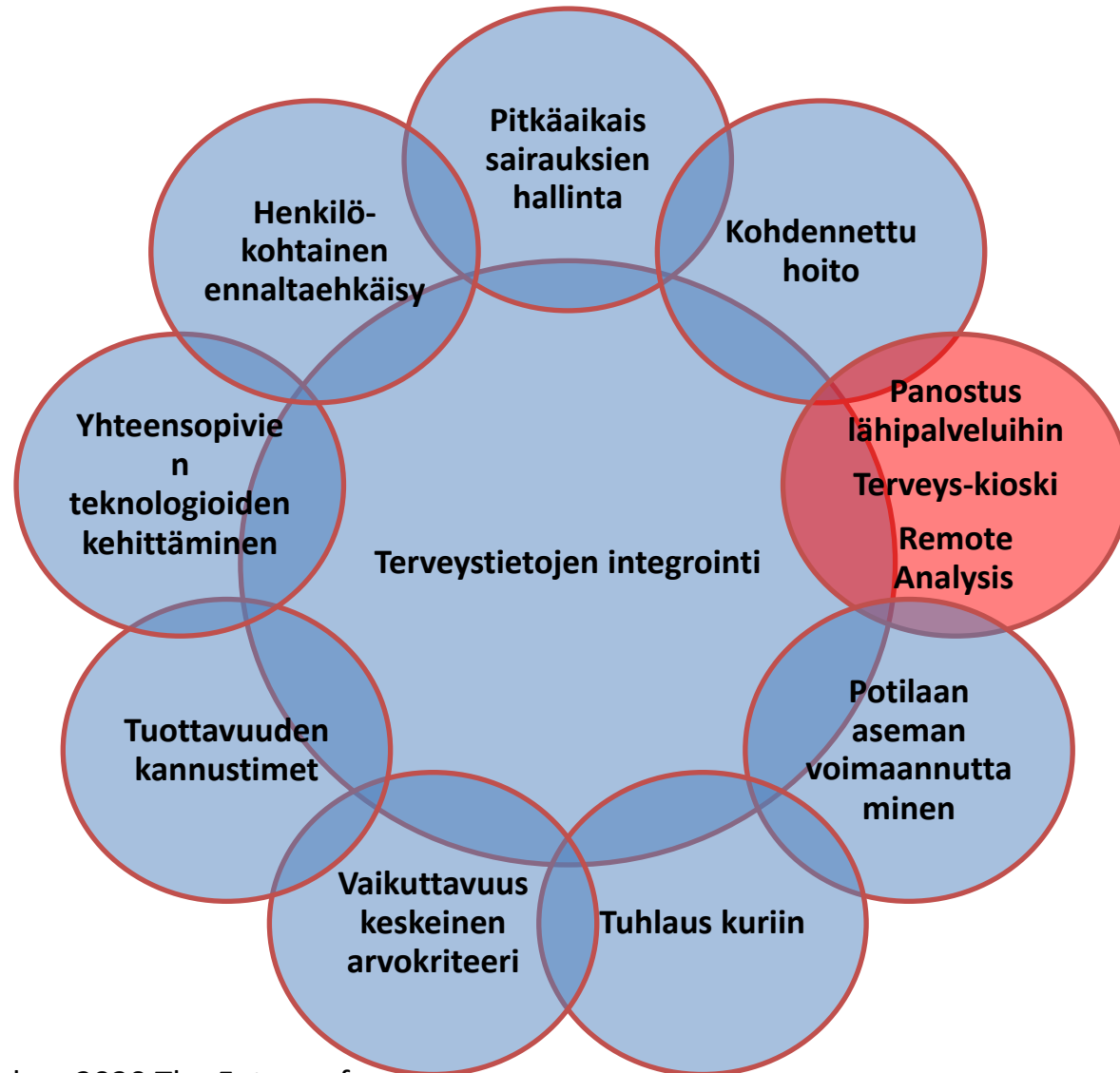
Muuttamalla terveyteen vaikuttavia elintapoja voit vaikuttaa sairautsriskeihisi ja terveiden elinvuosiesi määrään. Alla olevasta raportista selviää, mihin sinun kannattaa kiinnittää huomiota ennusteesi parantamiseksi.

Lue lisää

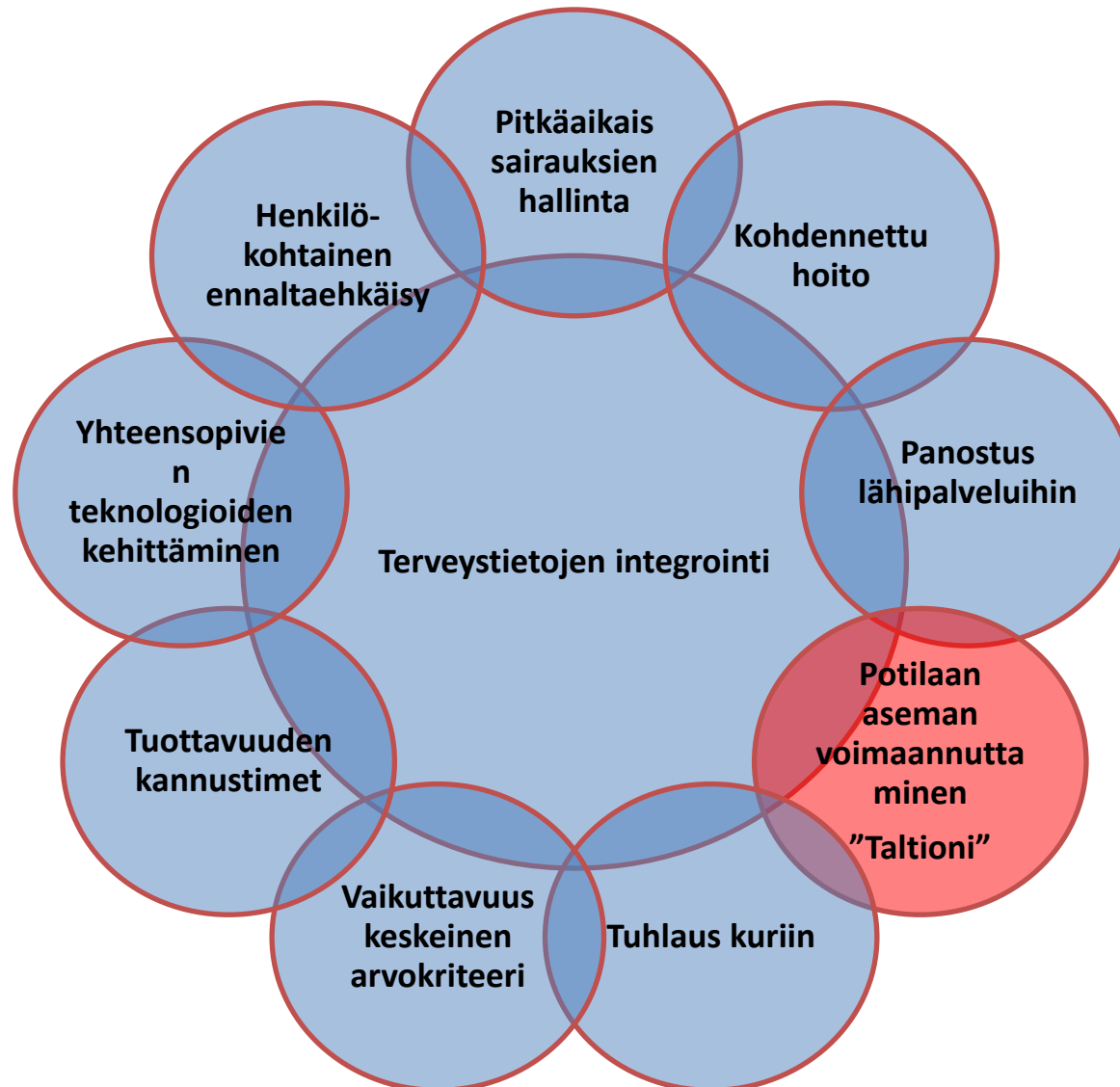
[Selite sähköiseen terveystarkastukseen ja terveystarkastukseen](#)

[Tutkimusnäyttö](#)

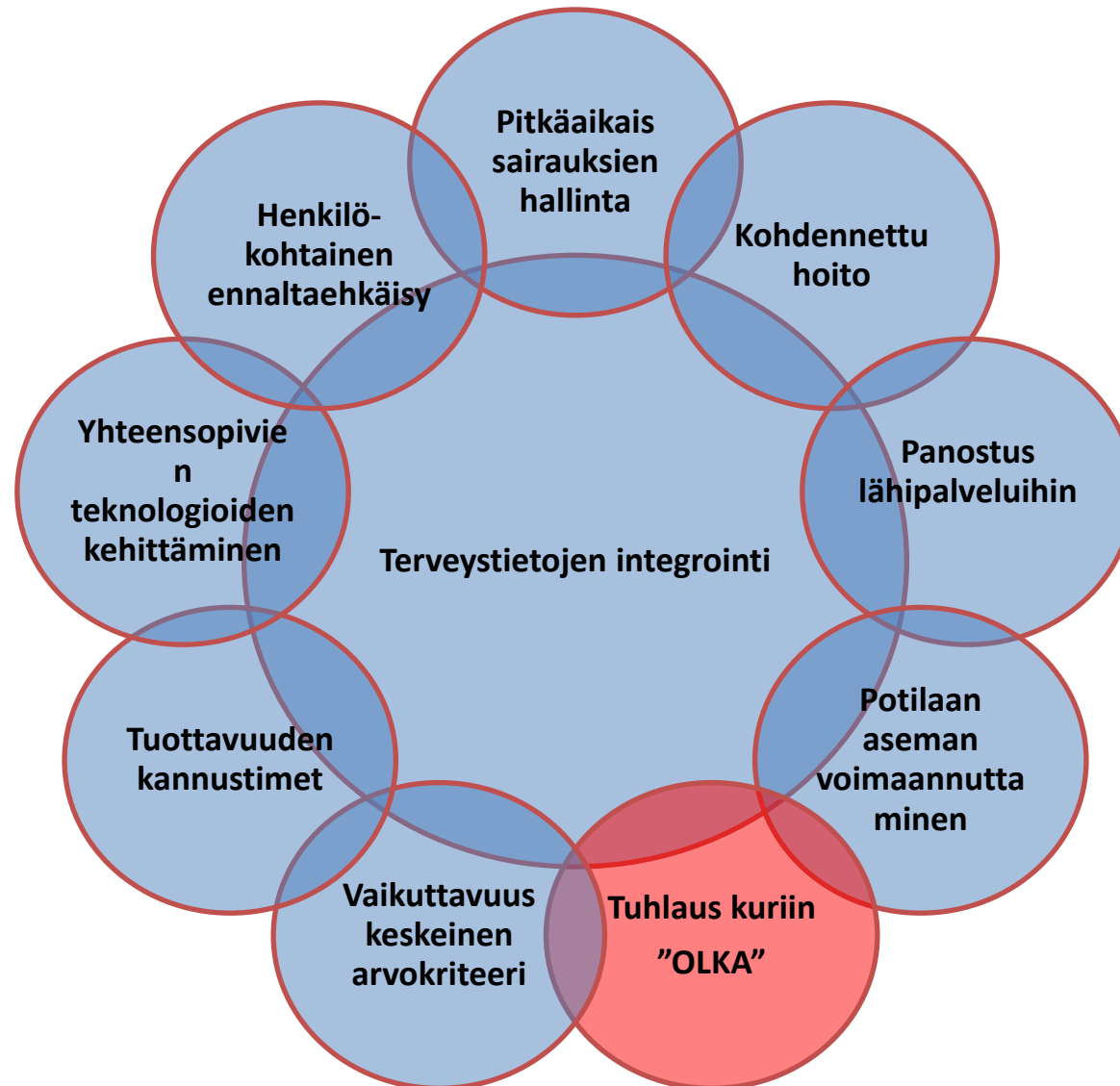
Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

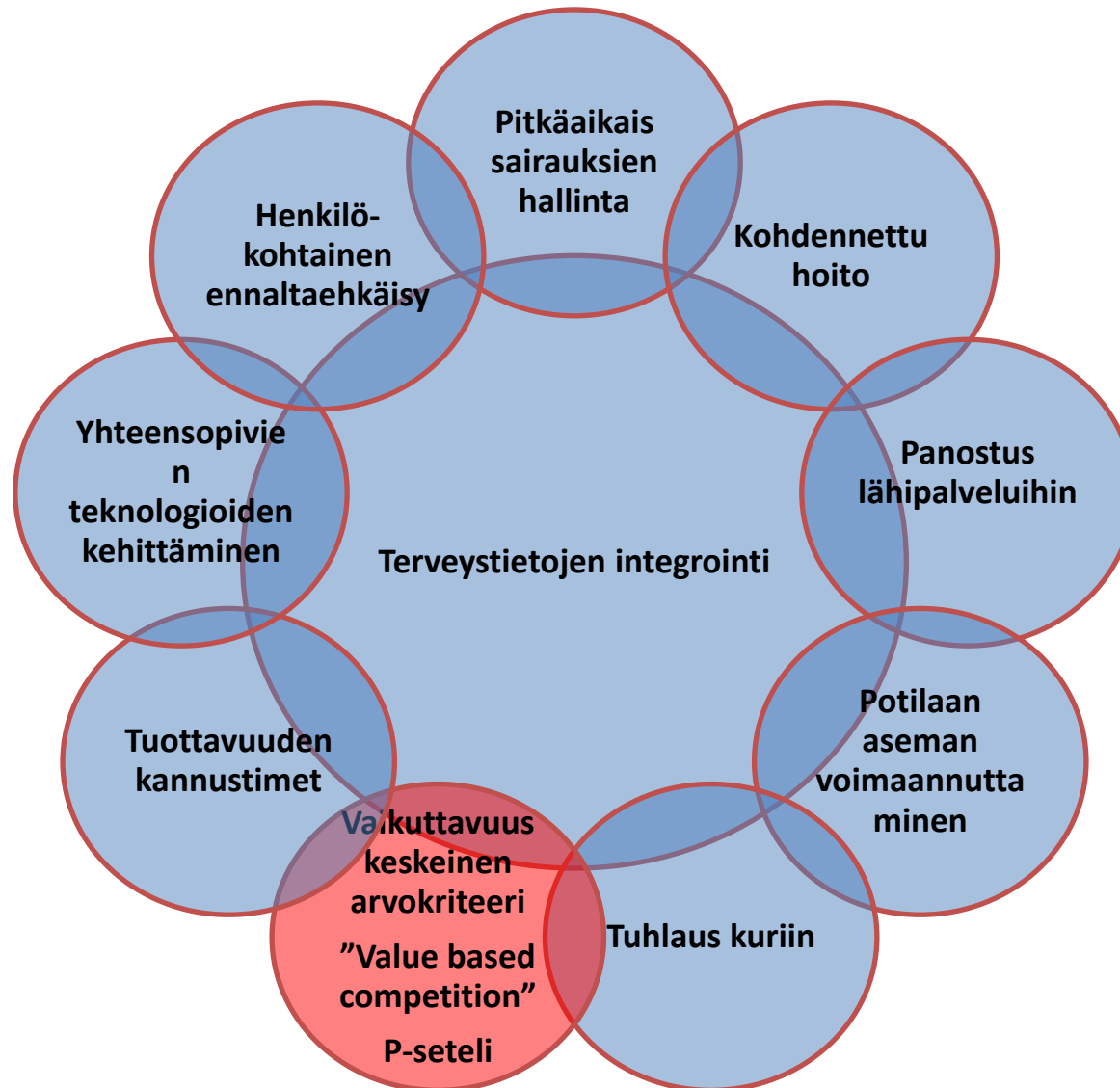
Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

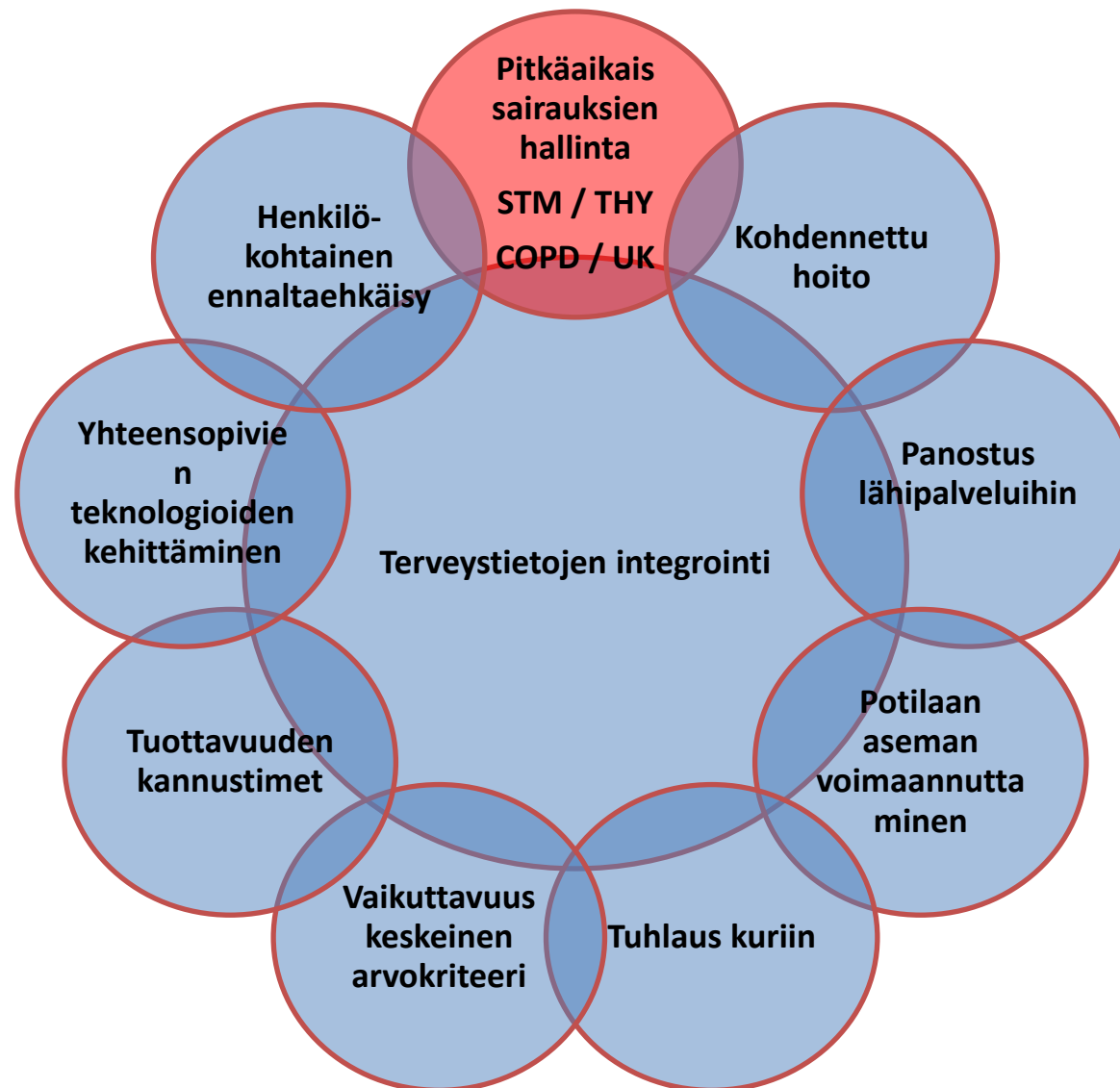
Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

Terveydenhuollon tuottavuuden 10 merkittävintä keinoa

Sisältö

- Määritelmät
- Miksi tarvitaan tuottavuutta / vaikuttavuutta?
 - » Tarinan alku – hoitoon pääsy
 - » Trendit: kustannukset, huoltosuhte, demografia
- Siirtyminen digiaikaan: strategia ja toteutus
 - » Valtiontalouden tarkastusviraston raportti
 - » Johtopäätökset
 - » Esimerkkejä: OLKA, Kuntamaisema ja Kioskit
- 10 keinoa tuottavuuden kasvattamiseksi
- Tuottavuus ja vaikuttavuus hoidon ohjaajana
- **Tulevat haasteet**

Tulevat haasteet

- **Auttaa** kansalaisia elämään terveemmin
- **Edistää** terveydenhuollon vaikuttavuutta
- **Vähentää** terveydenhuollon julkisia menoja

Lopuksi

“Some people believe that healthcare is a matter of life and death. I can assure you that it is much, much more important than that”.

Bill Shankly, former English football manager
(vapaasti tulkiten TH)

Kiitos !

timo.haikonen@duodecim.fi